

การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านการจัดเก็บและรวบรวม เข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

เกษรา ทองวิชิต¹, อุไรวรรณ อินทร์ม่วง², กาญจนา ครองธรรมชาติ³

(วันที่รับบทความ: 5 กันยายน 2564; วันที่แก้ไข 30 พฤศจิกายน 2564; วันที่ตอบรับ 24 เมษายน 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการทฤษฎีของ Kemmis and McTaggart ศึกษาในอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญสาขาการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ จาก 133 หมู่บ้าน ๆ ละ 1 คน จำนวน 133 คน มีกระบวนการศึกษาดังนี้ ศึกษาสถานการณ์การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้แบบสำรวจ การพัฒนาศักยภาพ อสม. โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และร่วมกำหนดแนวทางการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินที่ถูกต้อง ประเมินผลการพัฒนาศักยภาพ อสม. โดยเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ อสม.ออกแนะนำวิธีการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วยโรคเบาหวานและศึกษาปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วก่อนและหลังการดำเนินการ 1 เดือน

ผลการศึกษาดูสถานการณ์ปัจจุบันพบผู้ป่วยเบาหวานมีการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ผ่านการใช้แล้วไม่เหมาะสม พบว่านำเข็มฉีดยาใช้แล้วใส่ถุงพลาสติกและทิ้งในถังรองรับมูลฝอยทั่วไป พบ รพ./รพสต. ทั้ง 13 แห่ง มีการแนะนำการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานเฉพาะรายใหม่ ส่วนผู้ป่วยรายเก่าไม่ได้รับคำแนะนำซ้ำเนื่องจากบุคลากรมีอย่างจำกัดและขาดการติดตามการนำเข็มที่ใช้แล้วมาทิ้งอย่างถูกต้อง จากการประชุมเชิงปฏิบัติการได้แนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มเป้าหมาย โดยผู้รับผิดชอบงานจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผ่นพับเพื่อให้ความรู้ แนะนำให้ผู้ป่วยใช้ขวดน้ำพลาสติกหรือแกลลอนมีฝาปิดมิดชิดเป็นภาชนะและ อสม.ออกให้คำแนะนำผู้ป่วยรวม ทั้งรวบรวมฝากกำจัด ณ รพ./รพสต. เมื่อพบแพทย์ครั้งต่อไป พบคะแนนความรู้ของ อสม. หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการประชุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) จากการออกให้คำแนะนำการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ผ่านการใช้แล้วของ อสม. แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ส่งผลให้ปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ผ่านการใช้แล้วหลังจากดำเนินการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46.45

เห็นได้ว่า การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาลำดับนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ข้อเสนอแนะของงานวิจัยนี้ควรมีการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินเพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วต่อไป

คำสำคัญ: การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลิน, อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน, ผู้ป่วยเบาหวานชนิดฉีดอินซูลิน

¹ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: Katesara.Thongwichit@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: uraiwan@kku.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, E-mail: kkanni@kku.ac.th

Corresponding Author: อุไรวรรณ อินทร์ม่วง, E-mail: uraiwan@kku.ac.th

The Performance of Village Health Volunteers on Storage and Collection for Used Insulin Injection Needles among Diabetic Patients at Nonthai District, Nakhon Ratchasima Province

Katesara Thongwichit¹, Uraiwan Inmuong², Kannitha Krongthamchat³

(Receive 5th September 2021; Revised: 30th November 2021; Accepted 24th April 2022)

Abstract

The aim of this research was to develop the performance of village health volunteers (VHVs) in storage and collection of insulin needles used by diabetic patients in Nonthai district, Nakhon Ratchasima province. This study applied the method of the action research developed by Kemmis and McTaggart. The study was conducted in 133 specialized VHVs in non-communicable disease prevention and control from 133 villages. The study comprised of: surveying a current situation of storage and collection of insulin needles used by diabetic patients; developing the performance of VHVs by organizing a workshop and also brainstorming for finding the correct method of storage and collection of insulin needles used by diabetic patients; evaluating the performance of VHVs and comparing their knowledge before and after the workshop; providing the advice by VHVs to the patients about the correct storage and the collection methods of insulin needles; and investigating the quantity of insulin syringes used in 1 month before and after the procedure.

The results revealed that regarding the current situation, the diabetics had inappropriate storage and collection of used insulin syringes: the patients placed the used insulin needles in a plastic bag and disposed them in the general garbage bins. The hospital and all 13 sub-district health promotion hospitals provided the advice related to storage and collection of insulin needles just for the new patients, while the old patients did not receive the advice due to lack of health personnel and proper tracking of disposable needle disposal. After the workshop, it came up with a solution to solve the problem of storing and collecting needles from insulin injections: the workshop for educating 133 VHVs and leaflets were organized and produced, and then the VHVs gave the advice to the patients to use a sealed plastic bottle or gallon of water as a container to collect the needles for disposal and when the patients came to see the doctor for the next visit, they can bring the container for disposal at the hospital or at the sub-district health promotion hospitals. The knowledge scores of the VHVs after the workshop were significantly higher than before the workshop (p -value < 0.001). It also found that the amount of used insulin needles stored and collected following the procedure had increased by 46.45%.

As a result, developing the performance of the VHVs in storage and collection of insulin needles in diabetic patients focuses on community participation and health care staff to find the solutions that can be put into practice. Potential development of diabetic patients in storage and collection of needles from insulin injections should be considered for further investigation.

Keywords: Storage and collection insulin injection needles, Village health volunteers, Type 2 diabetes mellitus

¹ Master of Public Health in Environmental Health, Public Health, Khon Kaen University, E-mail: Katesara.Thongwichit@gmail.com

² Assoc. Prof. Department of Environmental Health Occupational Health and Safety, Public Health, Khon Kaen University, E-mail: uraiwan@kku.ac.th

³ Assist. Prof. Department of Environmental Health Occupational Health and Safety, Public Health, Khon Kaen University, E-mail: kkanni@kku.ac.th

Corresponding Author: Uraiwan Inmuong, E-mail: uraiwan@kku.ac.th

บทนำ

โรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นสถานที่ที่มีการผลิตมูลฝอยติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกิดจากกิจกรรมการให้บริการการรักษาผู้ป่วย เช่น เข็มที่ใช้แล้วจากการฉีดยา ถูมือ ผ้าก๊อช ใบมีด เศษชิ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ เป็นต้น จากรายงานข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ โรงพยาบาลในไทยพบว่าปีงบประมาณ 2561-2563 มีแนวโน้มของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนหนึ่งของมูลฝอยติดเชื้อ คือ เข็มฉีดยาจากการฉีดยาในผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลทั่วไปมีการวางมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติของบุคลากรในการจัดเก็บรวบรวมและขนย้ายมูลฝอยติดเชื้อตามแนวทางการพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมกระทรวงสาธารณสุข สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีการฉีดยาอินซูลินด้วยตนเองที่บ้านยังไม่มีแนวทางหรือมาตรการในการจัดเก็บรวบรวมใด ๆ

ปัจจุบันโรงพยาบาลในไทยมีการแนะนำการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลิน โดยเภสัชกรแนะนำวิธีการจัดเก็บเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ มีการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาที่ใช้แล้วใส่ในขวดน้ำพลาสติกที่มีความหนาและแข็งหรือกระป๋องพลาสติกที่มีฝาปิดมิดชิด ใส่ปริมาณ 3 ใน 4 ของภาชนะ นำมาฝากกำจัดเมื่อถึงวันนัดมาพบแพทย์ครั้งต่อไป จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้ป่วยมีจำนวนมากบุคลากรไม่เพียงพอต่อการให้บริการแนะนำวิธีจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยรายเก่า และขาดการติดตามการนำฝากกำจัดอย่างถูกต้อง

จึงส่งผลให้เกิดอุบัติการณ์ความเสี่ยงขึ้นในโรงพยาบาล พบเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วในถังรองรับมูลฝอยทั่วไป ซึ่งอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อโรคได้ ส่งผลกระทบด้านสุขภาพแก่เจ้าหน้าที่จัดเก็บมูลฝอยได้จากการศึกษาของ พิชญพร พูนนา¹ การได้รับการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะในโรงพยาบาลศูนย์ พบร้อยละ 24 ได้รับบาดเจ็บจากการถูกเข็มทิ่มตำ นอกจากนี้ยังสามารถแพร่กระจายเชื้อโรคสู่สิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย การเพิ่มการเข้าถึงบริการที่มากขึ้นและการติดตามการดำเนินงานในชุมชนนั้นจำเป็นต้องอาศัยคนในชุมชนที่มีหน้าที่ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพของคนในชุมชน ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความเข้าใจในบริบททุกด้านในชุมชนและเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและเป็นกลไกสำคัญในการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลิน เพื่อนำไปสู่การจัดการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินที่ถูกต้องและเหมาะสมตามแนวทางการจัดการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ประเภทของมีคม (เข็มฉีดยา)² ปัจจุบันอำเภอในไทยพบจำนวนผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ต้องฉีดยาอินซูลินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องปัจจุบันอำเภอในไทย พบจำนวนผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ต้องฉีดยาอินซูลิน ปี 2561 จำนวน 488 คน ปี 2562 จำนวน 565 คน และปี 2563 จำนวน 576 คน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถิติรายงานประจำปีกลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลในไทย จ่ายเข็มฉีดยาอินซูลินให้ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ปี 2561 จำนวน 92,372 ชิ้น ปี 2562 จำนวน 98,892 ชิ้น และปี 2563 จำนวน 105,361 ชิ้น

ซึ่งจากสถิติมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี จากการสอบถามเบื้องต้นของผู้ป่วยเบาหวานเขตโรงพยาบาลโนนไทย พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เช่น มีการนำเข็มที่ใช้แล้วใส่ถุงพลาสติกและทิ้งรวมกับมูลฝอยทั่วไป บางส่วนนำไปฝังกลบและยังพบบางส่วน นำไปเผา จากการศึกษาของธีรรัตน์ ถัฏะพร³ ศึกษาการจัดเก็บเข็มฉีดยาและไซริงค์จากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มาใช้บริการโรงพยาบาลชลประทาน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ฉีดยาอินซูลินที่บ้าน ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการเข็ม ฉีดยาและไซริงค์ยังไม่เหมาะสม เช่น ถุงพลาสติก ก่อนทิ้งลงถังรองรับมูลฝอย ร้อยละ 52.2 และการทิ้งลงถังรองรับมูลฝอยหลังจาก ฉีดยาเสร็จร้อยละ 32.2 ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล จากการศึกษาของ Atukorala และคณะ⁴ ศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในประเทศศรีลังกา พบผู้ป่วยส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.8 ทิ้งเข็มอินซูลินที่ใช้แล้วลงในถังรองรับมูลฝอยทั่วไปในบ้านเรือน ร้อยละ 41.7 ผู้ป่วยไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการเข็มฉีดยาอินซูลินและ ร้อยละ 93 นำเข็มฉีดยาที่ใช้แล้วไปเผา

จากการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวานเองที่บ้าน พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีและมีการจัดเก็บและรวบรวมไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ฉีดยาอินซูลินรายเก่าขาดการติดตามนำเข็มฉีดยาอินซูลินกลับมาทิ้งยังสถานบริการสุขภาพ ดังนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้อยู่ในชุมชนที่มีศักยภาพด้านการส่งเสริมและ

สนับสนุนด้านบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อเป็นเครือข่ายและกลไกในการดำเนินการ งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครประจำหมู่บ้านด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินจากผู้ป่วยโรคเบาหวาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา

2.3 เพื่อศึกษาปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว ก่อนและหลังการดำเนินการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ใช้ทฤษฎีของ Kemmis and McTaggart⁵ ในการพัฒนาศักยภาพ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการ ช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2564 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ใช้อาสาสมัครประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญสาขาการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ จาก 133 หมู่บ้าน ๆ ละ 1 คน จำนวน 133 คน เกณฑ์คัดเข้าคือ อาสาสมัครประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญสาขาการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ เกณฑ์คัดออก คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์การระบบจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ใน รพ./รพสต. จำนวน 3 ข้อ 1) ใน รพ./รพสต. มีระบบการจัดเก็บฯ หรือไม่ 2) ใน รพ./รพสต. มีระบบการจัดเก็บฯ อย่างไร 3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดเก็บฯ ใน รพ./รพสต.

2. แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 15 ข้อ ข้อลักษณะเป็นตัวเลือก ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่แน่ใจได้ 0 คะแนน นำมาจัดเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม โดย ใช้เกณฑ์วัดแบบอิงเกณฑ์⁶

สูง หมายถึง ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป
ปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนเท่ากับ 60-79

ต่ำ หมายถึง ได้คะแนนไม่เกิน ร้อยละ 59

3. แบบบันทึกข้อมูลปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ใช้แล้ว

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำไปจัดทำแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ใน รพ./รพสต. จำนวน 13 แห่ง ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานและสำรวจปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วของผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานมาร่างระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตามหลักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่

ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการมีส่วนร่วมของ อสม. จำนวน 133 คน ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้อำนวยการ รพสต. จนท.ฝ่ายเวชกรรม หัวหน้ากลุ่มงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หัวหน้างานสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอ โดยใช้ powerpoint แผ่นพับและการมีอุปกรณ์สาธิตการจัดเก็บและรวบรวมเข็มที่ฉีดยาใช้แล้วเป็นสื่อการสอน

กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การทดสอบความรู้ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การให้ความรู้การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลิน โดยใช้ สื่อการสอน powerpoint แผ่นพับและมีอุปกรณ์สาธิตการจัดเก็บและรวบรวมเข็มที่ฉีดยาใช้แล้ว 3) แบ่งกลุ่มย่อยแสดงความคิดเห็นหาแนวทางแก้ปัญหาในการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ถูกต้อง 4) การทดสอบความรู้หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 5) การชี้แจงระบบการติดตาม

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานของ อสม. และเจ้าหน้าที่ ในรพ./รพสต. หลังจากพัฒนาศักยภาพด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

การดำเนินงานโดย อสม. ให้ความรู้และแนะนำการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลิน แก่ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ใช้ยาอินซูลิน 1 ครั้ง หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานหลังจากการพัฒนา ศักยภาพ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วเพิ่มขึ้นหลังจากการดำเนินงานของ อสม. โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลิน ระยะเวลา 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสำรวจการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน นำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นความเรียง เปรียบเทียบความแตกต่าง ความรู้ก่อน - หลัง การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยใช้สถิติ The Wilcoxon Signed-Rank Test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน และตอบไม่แน่ใจ ให้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 15 คะแนน นำมาจัดเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์วัดแบบอิงเกณฑ์
2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ความรู้ก่อน - หลัง การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วย

โรคเบาหวาน เมื่อนำข้อมูลแบบทดสอบความรู้ ไปทดสอบการแจกแจงของข้อมูล ผลต่างของคะแนนก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีการแจกแจงไม่ปกติ จึงพิจารณาใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ ใช้สถิติ The Wilcoxon Signed-Rank Test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป STATA Vr.14

จริยธรรมการวิจัย

การศึกษานี้ ผ่านการรับรองการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เลขที่ HE642035
ณ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2564

ผลการวิจัย

สถานการณ์ปัจจุบันระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

พบว่า รพ./รพสต. ทั้งหมด 13 แห่ง ร้อยละ 100 มีระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยเบาหวาน คือ ให้คำแนะนำในการแยกประเภทของมูลฝอยติดเชื้อในวันที่มีคลินิกโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง แนะนำผู้ป่วยรายใหม่ที่ต้องใช้เข็มฉีดยาให้ทิ้งเข็มที่ผ่านการใช้แล้วในภาชนะหนาและแข็งแรงป้องกันเข็มทะลุได้ เช่น กระป๋องยาที่ใช้แล้ว ขวดน้ำพลาสติก ขวดน้ำเกลือที่ใช้แล้ว ทิ้งเข็มอินซูลินปริมาณ 3 ใน 4 ของภาชนะมีฝาปิดมิดชิด หลังจากนั้นให้นำมาทิ้งที่ รพ./รพสต. ในวันถัดมาพบแพทย์ครั้งต่อไป ผู้ป่วยรายเก่าไม่ได้รับคำแนะนำซ้ำ รพ./รพสต. ทั้ง 13 แห่ง ไม่มีกระบวนการติดตามการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยเบาหวาน ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ต้องฉีดยาอินซูลิน จำนวน 451 คน คิดเป็นร้อยละ 78.30 รับการรักษาที่โรงพยาบาลโนนไทย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ใน รพสต. ไม่ทราบผู้ป่วย

โรคเบาหวานที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของตนได้รับคำแนะนำการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินหรือไม่ ไม่มีการติดตามผู้ป่วยอีกครั้ง

ผลการสรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ขาดการติดตามการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว ผู้ป่วยขาดความรู้เรื่องมูลฝอยติดเชื้อและการคัดแยกประเภทมูลฝอยติดเชื้อ ยังพบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอในการให้ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ การคัดแยก การจัดเก็บและรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อแต่ละประเภทก่อนที่จะถูกส่งไปกำจัด และยังขาดสื่อการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ต้องฉีดยาอินซูลินรายเก่าไม่ได้รับความรู้ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินอีกครั้ง

กระบวนการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ผลจากการวัดความรู้ก่อนให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 79.70 (Mean=13.78, S.D.= 1.06) รองลงมา ระดับปานกลางร้อยละ 15.79 (Mean=10.52, S.D.=0.75) และระดับต่ำ ร้อยละ 4.51 (Mean= 4.33, S.D.=2.16) ตามลำดับ

หลังให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 97.74 (Mean=14.72, S.D.=0.64) และระดับปานกลาง ร้อยละ 2.26 (Mean=10.33, S.D.= 0.58) ตามลำดับ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านบุคลากร

เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานให้ความรู้การแยกประเภทมูลฝอยติดเชื้อ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทุก ๆ ปี เพื่อให้ อสม.ได้ทบทวนความรู้และนำความรู้ที่ได้ไปแนะนำผู้ป่วยโรคเบาหวานถูกต้อง

2. ด้านวัสดุและอุปกรณ์

ควรจัดทำคู่มือในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยเนื่องจาก อสม. ไม่เคยมีประสบการณ์เรื่องมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วและภาชนะที่ใส่เข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว คือ ขวดน้ำพลาสติก กระปุกที่ใส่ยาอินซูลิน หรือแกลลอน เป็นต้น

3. ด้านงบประมาณ

ควรมีงบประมาณในการจัดทำสื่อ เช่น แผ่นพับ คู่มือ ป้ายรณรงค์การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ถูกต้อง

4. ระบบการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานอำเภอโนนไทย

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานทุกปี อสม.ที่ผ่านการอบรมออกให้คำแนะนำผู้ป่วยหลังจากนั้นนำฝากที่ รพ./รพสต. เมื่อมาพบแพทย์ครั้งต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อรับทราบในสมุดเมื่อนำมาฝากกำจัดทุกครั้งและประสานงานกับศูนย์สารสนเทศของโรงพยาบาลโนนไทยจัดทำทะเบียนควบคุมติดตามผลการดำเนินงานของ อสม.โดย แอปพลิเคชัน LINE กลุ่มของ อสม. แต่ละตำบล

ผลการประเมินกระบวนการพัฒนา ศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวม เข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วย โรคเบาหวาน

ผลจากการวัดระดับความรู้ของ อสม.
ตามคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ จำนวน
133 คน พบว่า ก่อนการประชุมเชิง

ปฏิบัติการ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ
12.84 คะแนน หลังประชุมเชิงปฏิบัติการมี
ความรู้เฉลี่ย เท่ากับ 14.62 คะแนน โดยมี
ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้หลังประชุมเชิง
ปฏิบัติการมีค่ามากกว่าก่อนประชุมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
(ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้ของ อสม.ด้านจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลิน
ในผู้ป่วยโรคเบาหวาน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (n=133)

ความรู้ด้านจัดเก็บและรวบรวมเข็ม ฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วย โรคเบาหวาน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	Min	Max	Med	Z	P-value
ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ	12.84	2.46	3	15	13	9.28	<0.001
หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ	14.62	0.90	10	15	15		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลของปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลิน
ที่ใช้แล้วก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา
ศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวม
เข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว
ณ ที่พัสดุผอยติดเชื้อของ รพ./รพสต.
โดยการเก็บข้อมูลเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว
อย่างต่อเนื่องก่อนและหลังจัดกิจกรรม
เป็นระยะเวลา 1 เดือน โดยมีจำนวนผู้ป่วย
เท่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบพบปริมาณเข็มฉีดยา
อินซูลินที่ใช้แล้วก่อนดำเนินการ ประมาณ
8.3 กิโลกรัมต่อเดือน หลังการดำเนินการ
พบว่า มีปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้งานแล้ว
ประมาณ 15.5 กิโลกรัมต่อเดือน เพิ่มขึ้น 7.2
กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 46.45

การอภิปรายผล

สถานการณ์ปัจจุบันการจัดเก็บและ
รวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วย
โรคเบาหวาน มีการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยา

ยาอินซูลินที่ผ่านการใช้แล้วไม่เหมาะสม พบว่า
นำเข็มฉีดยาใช้แล้วใส่ถุงพลาสติกและทิ้งในถัง
รองรับมูลฝอยทั่วไป สอดคล้องกับการศึกษา
ของธีรรัตน์ ถักระพร³ ศึกษาการจัดการเข็ม
ฉีดยาและไซริงค์จากการฉีดอินซูลินจากผู้ป่วย
โรคเบาหวาน ที่มารับบริการโรงพยาบาล
ชลประทาน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พบว่าผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีวิธีการจัดการเข็ม
ฉีดยาและไซริงค์ยังไม่เหมาะสม เช่น ถุงพลาสติก
ก่อนทิ้งลงถังรองรับมูลฝอย ร้อยละ 52.2 ทั้งนี้
เพราะผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ฉีดอินซูลิน
มีจำนวนเพิ่มขึ้น บุคลากรผู้รับผิดชอบ
มีอย่างจำกัด ผู้ป่วยไม่ได้รับความรู้ซ้ำ ทำให้ขาด
ความรู้ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยา
อินซูลินที่ถูกต้องก่อนนำฝากกำจัดอย่างเหมาะสม

รพ./รพสต. ทั้งหมด 13 แห่ง มีระบบ
การจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลิน
ในผู้ป่วยเบาหวานเขตรับผิดชอบของตน คือ
แนะนำเฉพาะผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่

ที่ต้องใช้เข็มฉีดยาอินซูลิน ผู้ป่วยรายเก่าไม่ได้รับคำแนะนำซ้ำและขาดการติดตามการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ชัดเจน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัย อสม. ที่มีบทบาทด้านการส่งเสริมและสนับสนุนบริการสุขภาพของคนในชุมชน เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการจัดเก็บและรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินของผู้ป่วยโรคเบาหวาน และการติดตามการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่

กระบวนการพัฒนาศักยภาพ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

หลังประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ อสม. มีความรู้ระดับสูง ร้อยละ 97.74 เฉลี่ยเท่ากับ 14.62 คะแนน กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ระดับสูงด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทั้งนี้เพราะในพื้นที่มีการจัดกิจกรรมอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขด้านควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการจัดการมูลฝอยแต่ละประเภท ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการจัดการมูลฝอยแต่ละประเภท จึงส่งผลให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความความรู้ในระดับสูงและพร้อมในการปฏิบัติงาน

แนวทางแก้ปัญหาการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานจากกลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้รับผิดชอบงานจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ระดับอำเภอทุกปี เพื่อทบทวนความรู้ จัดทำแผ่นพับให้ความรู้แก่ผู้ป่วย ส่วนภาษาคนที่ใส่เข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วมีฝาปิดมิดชิด เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระจกที่ใส่ยาอินซูลิน หรือแกลลอน เป็นต้น สอดคล้องกับ

การศึกษาของ อีรารัตน์ ถัฏะพร³ ศึกษาการจัดการเข็มฉีดยาและไซริงค์จากการฉีดอินซูลินจากผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มารับบริการโรงพยาบาลชลประทาน อำเภอบางเกร็ง จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีรูปแบบการจัดการเข็มฉีดยาและไซริงค์จากการฉีดอินซูลินจากผู้ป่วยโรคเบาหวาน คือการใช้กระป๋องสำหรับการแช่ยาอินซูลิน หรือกระป๋องพลาสติกเป็นภาชนะใส่เข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วและมีฝาปิดมิดชิด

2. อสม.ที่ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการออกให้คำแนะนำผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ฉีดยาอินซูลินในเขตที่ตนรับผิดชอบ หลังจากนั้นนำฝาก รพ./รพสต. เมื่อมาพบแพทย์ครั้งต่อไปให้เจ้าหน้าที่เซ็นรับทราบในสมุดเมื่อนำมาฝากกำจัดทุกครั้ง

ผลการประเมินกระบวนการพัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

1.การเปรียบเทียบความรู้ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวานก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนให้ความรู้ เท่ากับ 12.84 หลังให้ความรู้ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 14.62 ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่าก่อนการประชุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.001) สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา วิชาเครื่อง⁷ ศึกษาการพัฒนาการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเลย พบคะแนนการให้ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อโดยเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังประชุมเชิงปฏิบัติการมีค่ามากกว่าก่อนประชุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value <0.001)

2. ประเมินผลจากการใช้แนวทางแก้ไข ปัญหาการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยา อินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

การติดตามผลการดำเนินงานของ อสม. พบผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ใช้เข็มฉีดยา อินซูลิน จำนวน 402 คน ร้อยละ 69.79 ได้รับ คำแนะนำด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยา อินซูลินที่ถูกต้องจาก อสม.

เปรียบเทียบปริมาณเข็มอินซูลินที่ใช้ แล้วก่อนและหลังดำเนินการ พบเข็มอินซูลิน ที่ใช้แล้วหลังการดำเนินการมีปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46.45 ทั้งนี้เนื่องจากหลังการประชุม เชิงปฏิบัติการ อสม.ออกให้คำแนะนำที่ถูกต้อง แก่ผู้ป่วย ผู้ป่วยมีความรู้ที่ถูกต้องในการจัดเก็บ และรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว ส่งผลให้ มีพฤติกรรมการจัดเก็บและรวบรวมที่ถูกต้อง โดยนำเข็มอินซูลินที่ใช้แล้วทิ้ง 3 ใน 4 ของภาชนะที่แข็งแรงมีฝาปิดและมีปริมาณ เข็มฉีดยาอินซูลินเพิ่มขึ้น ณ โรงพักมูลฝอย ติดเชื้อโรงพยาบาลโนนไทย

การพัฒนาศักยภาพ อสม. ด้านการจัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินในผู้ป่วย โรคเบาหวาน เน้นการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ และ อสม.ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาและ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงใน รพ./รพสต. เห็นได้ว่า อสม.มีความรู้ความสามารถและทักษะ ในการแนะนำให้ความรู้แก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่ต้องใช้อินซูลินอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นได้จากปริมาณเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้ว ณ โรงพักมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาล โนนไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาศักยภาพ อสม.ด้านการ จัดเก็บและรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีด อินซูลินในผู้ป่วยโรคเบาหวาน เห็นได้ว่า อสม. มีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้จากการ

จัดกิจกรรม ไปแนะนำวิธีการจัดเก็บและ รวบรวมเข็มฉีดยาอินซูลินที่ใช้แล้วให้ผู้ป่วย โรคเบาหวานได้มีประสิทธิภาพ โดยมีแผนพับ เป็นสื่อให้ความรู้ แนะนำกระบวนการนำฝาก ใน รพ./รพสต. เพื่อนำไปกำจัดอย่าง เหมาะสมและถูกต้อง ผลการศึกษานี้ควรได้มีการนำไปเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปขยายผลในการนำไปดำเนินการในพื้นที่ อื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาศักยภาพผู้ป่วย โรคเบาหวานที่ฉีดอินซูลินด้านการจัดเก็บ และรวบรวมเข็มฉีดยาจากการฉีดอินซูลินต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร.อุไรวรรณ อินทร์ม่วง และ ผศ.ดร. กาญจนา ครองธรรมชาติ ที่ให้ คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการ แก้ปัญหา ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ ประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอโนนไทย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านอำเภอโนนไทย ที่ให้ความ ร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. พิชญพร พูนนาค, สุนทร ศุภพงษ์, ธนะภูมิ รัตนานุกพงศ์. อัตราอุบัติการณ์และปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบาดเจ็บจากการทำงาน ของพนักงานเก็บขยะในโรงพยาบาล ศูนย์เขตภาคกลาง [วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ วิจัยและการจัดการด้านสุขภาพ]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2560.

2. สำนักสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารวิชาการด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ สำหรับเจ้าหน้าที่กรมอนามัย 2561 กรุงเทพฯ: ไม่ปรากฏโรงพิมพ์.
3. อีรารัตน์ ถัษพร. การจัดการเข็มฉีดยาและไซริงค์จากการฉีดอินซูลินจากผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการโรงพยาบาลชลประทาน อำเภopakเกร็ดจังหวัดนนทบุรี. วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ. 2555; 5(19): 35-39.
4. Atukorala KR, Wickramasinghe SI, Sumanasekera RDN, Wickramasinghe KH. Practices related to sharps disposal among diabetic patients in Sri Lanka. Asia Pac Fam Med. 2018 Dec 7;17:12. doi: 10.1186/s12930-018-0049-7. PMID: 30555274; PMCID: PMC6286594.
5. Kemmis, S & McTaggart, R. The Action Research Planer (3rd ed.) Victoria: Deakin University; 1988.
6. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. สถิติเพื่อการวิเคราะห์วิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ. จามจุรีโปรดัก; 2546.
7. ชลธิชา วิชาเครื่อง. การพัฒนาการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเลย. [วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2559.